

MAGYAR KURIR

A' FELSÉGES CSÁSZÁR ÉS APOSTOLI KIRÁLY KE-
GYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indúlt Bétsből Pénteken Augustus 20-dik napján, 1813-dik esztendőben.

B é t s.

A' múlt esztendőben kezdődött nagy viaskodásnak, melybe Austria az által hogy az ő békességes próbatételei foganatosok nem lettek, már most belé elegyedve van, megújulásával, felette interessáns dolog ennek valóságos okait, czélját, és várandó resultatumait kijelenteni. —

Ha egy - egy vagy több öszszeszövetkezett Státusoknak a' Frantzia revoluziótoz fogva Frantzia ország ellen kiütött hadakozásaik, éppen ezen Státusok' nyomattatásának érzése, ezen Hatalmasságnak veszedelemmel fenyegetődző eszközei, a' birtokoknak megsértettetések, 's egyéb hasonló okok által támasztódtak; ha a' jelenvaló hadakozást is nagyobbára ugyan ezen okok hozták is el: tsakugyan szükséges annak újonan való elkezdődését más tekintetből is vizsgálni. Nem valamelyik szövetséges Hatalmasságnak indulatoskodása, sem nem nagyobbulásra való vágyódása — tsak az az elkedvetlenítő tapasztalásból származott meggyőződés, hogy a' békességnek helyreállittatása a' jelenvaló szempillantásban lehetetlen legyen, adta ismét a' fegyvert az öszszeszövetkezett Hatalmasságoknak kezekbe. —

Ők tsak abban az állapotban keresheték és kereshetik állandóan a' békességet, a' melly az erőnek mérséklett módon való

elosztatása által belőlről minden Státusoknak bátorságokat és függetlenségeket, 's kívülről az ő politikai fennállásokra megkívántató szabad munkálkodásokat, bátorságossá teszi, a' tsendességnek kezességét, mint megsérthetetlen szentséget, minnyájoknak kezekbe adja, 's a' Státusoknak egész szövetségi öszszeköttetéseket azon széllyelrontatástól meg - oltalmazza, a' melly égyetlenégy Státusnak mások felett való elnyomó hatalmából szükségesképen következik. Frantzia ország megvallotta többszöri közönséges nyilatkozatásai által, hogy ezen másokfelett való hatalomnak megtartása legyen a' czélzása; már tsak ez a' vallástétel egyedül, a' melly minden egyegy, nagyobb vagy kisebb Státusnak a' szabadsággal és függetlenséggel határok közzé nem szorított módon való élhetésének jussával ellenkezik, igazságos indító ok a' hadakozásra minden Hatalmasságoknak. —

A' mostani megújított hadakozásnak magas (nagy) czélja, egy Európai Státusnak javától sem idegen; minden régi vagy új Monarchiabéli uralkodó, minden független nép, szövetséges a' közönséges jóért felfegyverkezett Hatalmasságoknak; birtokaiknak megerössítettetést mindenik attól várhatja, ha ezen Hatalmasságok' iparkodásaiknak szerentsés következések leszen; elnyomattatástól és semmivé való tettetéstől

félhet, ha szerentsétlenül végződnek az ő iparkodásaik. —

Ha a' világ' boldogságáért és szabadságáért tsatázó Hatalmasságoknak tiszta és nemes czélzásaik az előbbeni próbatételekben leg fényesebb reménséget nyújthattak: gondoljuk, hogy már most a' jelen lévő állapotban örvendező bátorsággal várhatjuk annak végső bételyesedését. Az újonnan elkezdődött hadakozásnak, mint az ezen felséges czélra vezérlő egyetlenegy eszköznek szükséges volta felől való meggyőződés, egyenlő eleven minden részes Hatalmasságoknál; egyenlő kívánságok és czélzások kötötték azt a' feloldozhatatlan Szövetséget, a' melynél fogva minnyájoknak boldogságában szemléli kiki a' maga boldogságát. Az öszszeszövetkezett Monárhák között mindenik egyenlő módon megismer- te lélekszerént annak szükséges voltát, mindenik egész szíve szerént által látta annak jóltévő czélját. —

Nem magános czélzás, nem réabeszélés és idegen befolyás, hanem egyenlő meggyőződés és érzés által köttetett ez a' Szövetség, melly oly állandó leszen, mint a' milyen változandóság nélkül való a' Felséges Részeseknek az ő tulajdonságok (characterjek).

Örvendetes kinézésekkel kezdődik - el Austriára és Szövetségeseire nézve ez a' nyugalomért és függetlenségért való viaskodás. Az 1792-dik esztendőől fogva egyik hadakozásban sem látta az ember Austriának, az Orosz birodalomnak, és Prusziának egyesült erejeket egyszersmind a' tsatázó mezőn. Ez a' hatalmas öszszetsatolódás, Svétziának együtt való dolgozásával is megerössítették, míg az alatt a' Britannusok, Spanyolok, és Portugallusok a' Frantzia erőnek egy részével ezen birodalomnak határain verekedni fognak. Ez a' hadakozás — ha a' Gondviselés a' mi nemes lelkü Fejedelmeinknek iparkodásaikat megáldja — nem fog más, hasonló kívánságok által lelkesített Hatalmasságok-

nak abba való beállások nélkül, végződni. —

Ha ily nagy hadi erőnek öszszetsatolódások, az ellenséggel szembeálló katonáknak számosságokra nézve, bennünket tökéletesen megnyugtat: így az a' vitéz bátorság és buzgóság, melly a' tsatázókat ezen szent ügyre nézve lelkesíti, leg telyesebb bizodalommá teszi a' mi reménységünket a' dolgoknak szerentsés kimenetelekre nézve. —

A' békesség, a' minden Státusoknak szabadságokon és függetlenségeken fundáltatott békesség, utolsó czélja ennek a' nagy öszszeszövetkezésnek. Országfoglalás és nagyobbulás végett ezen szent Szövetségnek egyik Részesese sem rántott kardot: hanem, hogy népeiket a' leg nagyobb jónak megnyerése eránt bizonyosokká tehessék, határozták magokat arra, hogy tőlök az ő erejeknek és együtt való munkálódásoknak áldozatját kívánják. A' népek meg fogják hallani ezt a' hivattatást, 's az ő Felséges Uralkodóikkal egyesülvén, megszerzik azt az állapotot, melly őket és a' jövendőbéli emberi nemzeteket meg fogja őrizni azon rossz ellen, melly a' mi időnkbelieknek szerentséjeket és nyugalomokat ily irtóztató módon semmivé tette.

(Ez az előadás az égyik Bétsi német újságban jött - ki tegnap. A' másik Német újságban ugyan itt, és egyéb közönséges nyomtatásban is, kijött ugyan akkor a' hadakozást illető Manifestum is. Ezt a' M. Kurir Írói is kitelhető tehetségek szerént lefordítani, és tisztelt Olvasóiknak lehető hamarsággal elküldeni, el nem fogják mulatni).

Cseh Ország.

Praga, Augustus 16-dikán. E' hónap 14-dikétől fogva olyan szerentsés fő városunk, hogy ő Cs. Kir. Felségét, a' mi igen szeretett Monárhánkat a' maga falai között szemlélheti. — *Ferdinand* ő Csász.

Hertzege, 's az Orosz Cs. Nagy Hertzegek, t. i. az Oldenburgi és Weimari Hertzeg aszszonyok is megérkeztek ide. —

Az Orosz Császár ő Felsége tegnap estvéli 8 órakor érkezett ide. Felséges Urunk, a' mi igen kegyelmes Császárunk, a' maga Felséges vendégének közelítését megértvén, annak eleibe sietett.

A' két Monárchák a' város kapujában találkoztak, szekereikből kiszállottak, 's egymást a' véghetetlen sokasággal özsze gyülekezett népnek örvendező kiáltozása közben nyájasan megölelték. — Azután a' Prágának *Hradsin* nevű részében lévő Császári kastély felé folytatták, a' lakosoktól önként megvilágosított útzákon útjokat, a' hol az Orosz Császárt a' mi Monárchánk, a' számára elkészített szobákba vezette, 's a' hol valami fél óráig együtt maradtak. Nem soká azután vissza adta az Orosz Császár ő Austriai Cs. Felségének a' látogatást: 's az után a' két Monárchák és a' két Orosz Császári Nagy Hertzeg Aszszonyok, ő Austriai Cs. Felségénél vatso-ráltak. —

Ma elúztak innét a' két Cs. Felségek az ezen vidéken lévő környékeken találtató seregeknek megmustrálására. Ma meg fogják ő Felségek tisztelni a' theátromot a' magok megjelenésekkel. —

Ma Pruszsus Király ő Felségét is várják ide. —

A' Bétsi Udvarhoz rendeltetve volt Fr. Követ Gróf *Narbonne* tegnap délfelé elment innét Prágából.

Elegyes Jegyzések.

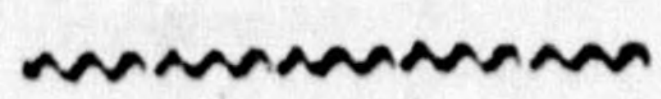
Augustus 10-dikén írták Berlinből, hogy Generális *Moreau* Stralsund felől jövőn, ezen hónap' 6-dikán *Stargardon* utazott által *Zillichau* felé, a' hol már készen állottak számára a' postalovak; az Orosz és Pruszsus fő hadi szállások felé folytatta útját.

A' *Monachium* levelek szerint, melyek Augustus 12-dikén indultak, 8-dikében délelőtti 11 órakor oda érkezett a' Nápolyi Király, és a' maga ott lévő Követjénél Gróf *Caraccioliné* szállott meg. A' következő napon ki ment a' *Nymphenburgi* kastélyba a' Királyi Felségeknek meglátásokra, a' kikkel estve teátromon volt; 11-dikben tovább indult onnét Dresda felé a' Frantzia nagy ármadához.

A' *Nymphenburgi* lógerben fekvő *Bavarus* seregek ismét nagy és fényes gyakorlást tartottak Augustus' 10-dikén reggel, melynek a' Királyi Felségeken kívül sok más fő emberek, Ministerek, Követek, 's a' többi, voltak szemlélők. A' seregeket Lovasság Generálissa Gróf *Wrede* vezérelte. Tűzzel való gyakorlás volt. A' Király és sok egyéb fő nézők egy magas folyosóról szemlélték a' seregeknek fordulásait, melly folyosó a' Király' sátora mellett ezen alkalmatosságra készített vala.

Dresda Aug. 6-dikán: — „*Napoleon* Császár e'hónap 5-dikén délelőtt érkezett ide vissza; délutáni 3 óráig kinyúgodta egy kevéssé magát; azután késő éjtzakáig dolgozott; más nap reggel szokott audienziákat adott; estve theátromra ment, a' hol a' Frantzia játékosok *Cinnát* jádzották. — *Napoleon*' születése napjának innepére, Augustus' 15-dikére nagy előre való készületek tétettek vala, hanem már most mind ezek megváltoztak, és úgy tétettek a' rendelések, hogy Augustus 10-dikén tartassék ez az innep. — A' mi a' hadi készületeket illeti, ezekre nézve olyan beszéd folyt, hogy a' Császári testőrző sereg már Aug. 11-dikén útnak fog indulni Dresdából az eleibe szabott cél felé, és hogy a' fizető 's egyéb tábori Cancellariák Lipsiába vitettetnek, 's a' Dresdai ispotályok egészen kiüresítetnek, a' betegeket részserént hátrább szállítják, rész szerint az *Albison* viszik lefelé.

Az eddig érkezett tudósítások szerint, *Dresdánál* gyűlt volt össze a' nagyobb Frantzia erő.

A' hadi történetekről még máig semmi új történeteket illető tudósításokat nem találunk közönséges újságainkban. E' helyett a' *Lübecki* szegény lakosoknak keserves szenvedéseiket írja-le környülállásosan egy útaxó: —

„Nagy volt (úgy mond) az öröm, midőn a' múlt Mártziusban a' Frantziák az Albis jobb partja felől lévő vidékekről eltávoztak; nagyobb volt pedig még annál is a' szerentsés jövendő eránt való reménség, midőn az Oroszok ugyan azon hónapnak 21-dikén Lübeckbe megérkeztek: azok a' gyalázatos és keserves hat hónapok, mellyek alatt a' kereskedés elenyészvén a' leg szorgalmatosabb emberek meg nem kereshettek a' magok élelmeket, egyszerre elfelejtődtek a' szabadulás' szempillantatjának eljövetele által. A' kereskedés egyszerre felelevenült; 25-dikben egyszerre 78 kereskedő hajók érkeztek-meg; az a' reménség, hogy az Orosz birodalommal való kereskedésnek régi virágzása már most ismét lábra fog kapni, örömmel töltötte-el mindeneknek szíveket. —

„Mennel nagyobb volt azonközben ez az öröm, annál kínosabb volt a' Frantzia armáda' visszajövetele' lehetséges voltának meggondolása, a' melly már Májusnak közepén rettegéssel töltötte-el az elméket, 's a' melly Junius 3-dikán valósággal bé is tel esedett. Eleinten jól viselték a' visszaérkezett Frantzia katonák magokat; semmi biztató hirdetések nem adtak ugyan-ki, mint Lauenburgban, de szóval eléggé

biztatták a' Frantzia előjárók a' lakosokat azt is mondván, hogy a' kik elszaladtak, okosan tselekszik ha vissza jönnek, mert leg kisebb rosztól sem félhetnek. Ezen biztatások által megsalattatván, sokak vissza is jöttek; de ugyan megbánták könnyenhivőségeket. —

„Még *Bremában* e'képpen szóllott volt Marschal *Davoust*: — *Tsak a' bűnösöket fogom megbüntetni.* — Arra a' kérdésre pedig, hogy kik légyenek a' bűnösök, e' képpen felelt: — *a' gazdagok.* — Lübeckben tsakugyan nem volt egész Junius 10-dikeig semmi szó, sem birságfizetések-ről sem fogdosásokról. — Ekkor nap érkezett-meg leg előbb az a' parantsolat, hogy a' lakosok minden nállok találtató Svétziai és Orosz kereskedő portékákat bevallani tartoznak. Jun. 25-dikén pedig ide is megjött az a' parantsolat, hogy a' kik ki vándorlottak, ha Julius 10-dikeig vissza nem jönnek, minden tulajdonaikat elvesztik. Jun. 26-dikán a' Lübecki kapuk bezárattatván 's ötven előkelőbb kereskedők és kézmívesek elfogattatván, szekereken Hamburgba vitettettek, 's az Albis vizén hajóra rakattatván, mint gonosztévők oda záratattak. Kevés napok múlva azt adatta M. Davoust tudokra a' Lübeckieknek, hogy 6 millió Frankokat tegyenek-le. Mind ezek annyira megrentettek a' Lübecki lakosokat, hogy már az úttzán sem merték mutatni magokat; ha három négy ember az úttzán együtt megállott, azonnal széllyel veretett fegyveresek által; még tsak páltzát sem szabad volthordozni. Julius közepén 600 emberek vitettek-el sántzásásra a' Hamburgiakhoz; kevés napok múlva 200 gyermekek, 13-tól fogva 16 esztendősök, Fr. ország' belső részeire vitettettek-el.

A' Bétsi Cursus Aug. 18-dikén: — 100 Forint Conventziós pénz, 193 7/8 Forint Váltószédulában. — Egy Császár arany 9 for. 41 és 5/8 kr.

Honnyi Levelek, Tudósítások, és Egyebek.

Nro. 9.

A' Magyar Kurir 15-dik darabjához.

Magyar Ország.

Debretzenből Aug. 5-dikén, 1313.

Tegnap délután adódott-meg az utolsó szomorú tisztelet Néhai Nagy Tiszteletű és Tudományú DIÓSZEGI SAMUEL Urnak, a' Debretzeni Ref. Ekklesia egyik nagy érdemű volt Prédikátorának, a' Debreczeni Tiszteletes Egyházi Vidék Esperestjének, és a' Tiszántúl való Helv. Vall. követő Superintendentia Fő-Jegyzőjének, vagy Generális Notáriusának. Pédikáziót mondott felette Szoboszlai Prédikátor, és Egyházi Vidékbeli Assessor Tiszteletes Tudós *Némethi István* Úr, reá alkalmaztatván Krisztus Urunknak ama szavait: *Máté 24: 45, 46, 57. Kitsoda a' hív és bölts szolga, kit az Úr gondviselővé tett az ő háza né-*

*pén, hogy azoknak eledelt adjon alkalmaztos időben? Bóldog szolga az, a' kit az ő Ura talál az ő tiszti szerént tselekedni mikoron haza jövénd. Bizony mondom néktek: hogy minden jószágán gondviselővé teszi azt. Oráziót mondott Historiát és Ekesen szóllást tanító Professor Tiszt. Tudós *Tatai Sándor* Ur, az ő élete példájával világosítván sőt fejtvé-meg ezen két kérdést: *Ki az, a' kinek élete kívánatos?* és *Ki az, a' kinek halálát sajnálni kell?* A' sírja felibe tett írást pedig készítette Theológiát tanító Professor Nagy Tiszteletű és Tudományú *Budai Ésaías* Úr, a' melly summáson magába foglalván a' Meghólnak egész életét, és minden dítséretét szóról szóra így van, és örök emlékezetett érdemel: —*

A' Halandóság adaját
mint por, e' porba tette le
Néhai Nagy Tisztelűtű
D I Ó S Z E G I S Á M U E L Ú r'
a' ki, születése helyén, Debretzenbenn,
N. DIÓSZEGI PÁL, és N. SZAPPANOS ER'SÉBET
Jó Szüléitől

mint Istennek szenteltetett Sámuel,
a' tanulást gyenge korában kezdette,
ifjúi idejében végzette,
a' Göttingai Akadémiában pedig
bazájában szerzett tudományát
nagyobb tökéletességre vitte;
és e'kképpen elkészülvénn,
az Urnak Háza bann,
Nánáson négy esztendeig,
H. Böszörményben tízig,
Debreczenben ugyan annyi ideig,
nagy hűséggel, szorgalmatossággal,

fontos ékesenn szóllással, jó példa adással
forgolódott;

egszersmind ez utolsó Helyenn
utóbbi ötödfél esztendeiben

Esperesti, és Generális Notáriusi Hivatalokat
köz haszonnal viselvén.

Mint valóságos Tudós

a' bizonyos Igazságokat,
azoknak függését és egybeköttetését;

a' fűveknek, faknak, plántáknak,

nemeit, tulajdonságait, és erejét;

az Égi és földi Testeknek

mivóltát, helyheztesítését, és mennyiségét
fáradhatatlanúl vizsgálta.

Mint Theologus, mind azokat,

mellyeknek esméretére vizsgálódási által jutott,

a' Keresztény Vallás méltóságának
megesmérésére fordította.

Mint Író tiszta gondolkozásának,

kellemetes írása módjának,

felemelkedett elmélkedésinek

remekjét adta.

Mint Férj, mint Atya, mint Atyafi, mint Barát,

Hűségét, gondosságát, szeretetét, igaz szívét

mind addig megbizonyította,

míg nem Augustus 2-dik napján 1813-bann,

életének 53-dik esztendejében

valamint tsendesesen élt,

úgy tsendesesen elnyúgodott.

Keserűségekre hívatott Kedves Feleségének

Nemes FAZEKAS MÁRIA Aszszonynak,

szeretett Gyermekének

JULIÁNNÁnak, SÁMUELnek,

'SU'SÁNNÁnak, ER'SÉBETnek,

's minden szerelmeseinek

rokoninak, barátinak,

ez egyben hagyván vigasztalást,

hogy bár elvétetett, él Ő ott fenn,

de él, és élni fog itt alatt is, mind azoknál,

kik a' Tudományt, Virtust, és Érdemet,

betsúltni tudják.

Vas Vármegyéből Högyészről Augustus 3-
dikán, 1813.

A' N. Vármegyénk felette nagy buzgó-
ságot mutat Felséges Fejedelmünk' fontos

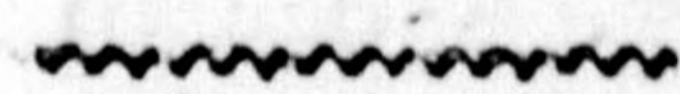
kívánságainak tellyesítésében. Julius havá-
nak 28-dik napján, a' mi közönségesen sze-
retett 's tisztelt Administrátor Urunk, Mélt.
Gróf Cziráky Antal Ő Nagysága előlülése

alatt, *Szombathelyen* köz gyűlés tartatván, ottan az özsze gyülekezett számos úri karok és Rendek nem tsak a' 300 *Volontér* katonáknak egész készülettel való kiállítását önként megajánlották, 's az e' végre megkívántató 70,000 forintból álló summának lefizetésére, a' pénznek mostani nagy szükségében is magokat önként lekötözték; hanem ezen fellyül Királyokhoz 's Hazájokhoz vonszó fedhetetlen buzgóságú magyar szíveknek megtzáfolhatatlan bizonyására közönséges fegyverre-kelest is rendeltek. *Menjünk mind!* — ez a' felkiáltás harsozott a' kardos tsípejű Magyaroknak bajszos ajakokról az egész palotában! — Ennek következésében e' folyó Aug. havának 12-dik napján tisztelt Főnknek előlülése alatt kezdődik a' *Lustra Kis-Czellben*.

Itt a' Martzal mellett a' mi Gazdáinknak mind a' gabonára, mind a' szénára nézve jó takarítása leszsz. Az eső az elmúlt tavasszal a' rozsrá nézve későtskén érkezett-el; de azolta elég essők jár, hanem arról panaszolkodnak az emberek, hogy az idei esőzések nem voltak oly nevelők, mint egyébkor, különösen a' rétekre nézve. Azonban az égi háború sok helyeken károkat tett. Jun. 10-dikén a' Martzali réteinken egy baglyára (kalangyára) leütven szemem láttára a' villám, 's kétbéres szolga magát annak ernyőjébe vonván, az egyiket oly mértékben találta, hogy magán kívül lévén ott égett volna, hanem a' társa épen maradt 's azt onnét fére vonta. Kevés vártatva a' szerentsétlen ember magához jött, de még most is nyomorúltan sínlődik. — Ugyan akkor 's azon fellegből a' Martzalon túl Veszprém Vármegyében *Takátsiba* a' Reformátusok' Toronyába is leütött a' villám, melly a' toronyból a' templomba vonódott 's ott a' székekben kárt tett, 's onnan ismét egy keskeny úttzán keresztül a' Mester' szobájába ment, annak tsirkéjit özsze seprette, azután a' kályhába bétörvén magát, ott elenyészett. — Jul. 13-dikán ismét egy ter-

hes felleg menvén-el a' Rába mentében; abból a' villám a' *Tsengei* templomot találta, melly mindenestől fogva elégett. Ezen történet után ismét egy hétre, ú. m. Julius 20-dik napján, estvéli 9 órakor egy setét felhő borított-el bennünket, a' melynek villámlásaihoz hasonlót az éltebb emberek sem láttak. Azt az idő pontot felvévén, mikor már a' felhő felibénk érkezett 's az esső jelesen esett, melly $3/4$ ór. 9-re történt, egy egész óráig, ú. m. $3/4$ -korig 10-re, tsak egy minutum secundumig sem szűnt-meg a' villámlás; a' dörgés pedig éppen nem, mert egyik dördülésnek echója a' másikat érte. Réánk nézve még is minden kár nélkül ment-el a' zivatar; hanem más vidékeken jégeső is volt 's embert is ölt-meg a' villám.

Nállunk szőlőhegy nintsen, mert nints is annak való földünk 's annak megmivelésére a' Martzali nagy rétség miatt nem is érkezénk. Hanem a' közel lévő Kemes alatt nem tsak földes Urainknak, hanem közönséges gazdáink közzül is némelyeknek, Semjénben, Mihályfalván, Tokortson 's a' t. vagynak szőlőik. Némelly földes Uraink Szalában és Somogyban is szüretelnek. De ez idén felette kevés bort fogunk minden felé szüretelni. A' ki tavall 100 akót szűrt, az idén, ha kár nem esik is a' szőlőkben, alig fog 10 akót szűrni, Szomorú kilátás minden szőlős gazdákra, de kivált a' Tantalusi gégekre nézve!

Buda Aug. 6-dikán. Tegnap nagy pompával tette-le Palatinus ő Cs. Fő Hercegsége nagy számú fő vendégeknak és mindenféle rendű nézőknek jelenlétekben, a' Duna partján lévő *Szent Gellért* nevű, szép fekvésű, magas, kopasz hegyen (az úgy nevezett *Blocksbergen*) az ott építendő csillagvizsgáló toronynak fundamentom követ, a' mellybe ilyen czimirással volt egy réztábla helyheztetve: —

Memoriae posterorum.

Anno Aerae christianaе MDCCCXIII. mense Junio.
Imperatore Caesare Francisco Hungariae Rege A-
postolico,

Qui clementer annuit,

Josepho Archiduce Augusti Fratris Palatino Pro-
rege,

Qui et benigne promovit et primum fundamenti
lapidem posuit;

Specula astronomica

Suntibus Regiae Scientiarum Universitatis Hunga-
ricaе

Pesthini nunc constabilitae,

Sub Praeside Josepho de Ürmény Judice Cu-
riae Regiae

Hoc sublimi loco, qui Mons S. Gerardi nuncupatur,
Auxiliari opera

Mathiae Nitray Regi suo a Consiliis

in moderanda republica gubernandaque re literaria
Pro-Praesidis,

Joannis Pasquich Astronomi speculaeque Praefecti,
Georgii Reichennach Salinarum apud Bavaros Ad-
ministrari

Et organorum ad eam instruendam artificii,
Francisci Thalherr Aedilis in Regno Directionis
Architecti,

Magistratus Metropoleos Budensis

Fundum usui promte cedentis

Hac forma condebatur.

(Itt következett a' torony' rajzolatja.)

Sam. Falka de Bikkfalva. R. Univers. Typogr.
Sculptor sculpsit.

E r d é l y.

Szőkefalva Aug. 3-dikán 1813.

A' Subsidiümök eránt első marchalis
Gyűlést Erdélyben Nemes Küküllő Várme-
gye tartott. Julius 26-dikán Vármegyénk'
szeretett érdemes Fő Ispánya Bethleni M.
Gróf *Bethlen Imre* Ur ó N. ga, minekelőt-
te a' Királyi Fels. kívánságokat a' Gyűlésnek
eleibe terjesztette volna, egynéhányat ma-
gához megszólított a' Vármegye Előkelői
közzül, a' kikkel Ő Felsége intézeteinek
elősegéllésekről tanátskozván, a' Gyűlés'
napján a' Ns. Vármegye Rendeihez intézett

hathatós és fontos beszédet tartott, mely-
ben a' Polgárnak Hazája 's Királya eránt
való szent kötelességeire emlékeztetvén a'
Ns. Rendeket, a' Fels. kívánságoknak tel-
lyesítésére serkentette. Követték a' Fő Is-
pány Urnak hazafi megszólítását Tek. Tan-
tsi *Földváry Mihály* és Berekeresztúri Idő-
sebb *Kósa Sigmund* Urak, azon Várme-
gyének emeritus Fő Bírái, úgy Szőkefalvi
Tek. *Nagy Károly* Ur az érdeklött Várme-
gye ordinarius Notáriusa hasonló fontos
beszédekkel. Követték volna bizonyoson
több érdemes Tagjai is, de a' Vármegye'
Nemes Rendei túrhetetlenek voltak a' to-
vábbi halgatásban, és egy szívvel lélekkel
felszóltak, hogy mindenekkel, vagyona-
ikkal 's életekkel kívánnyák Ő Felségét
segélleni. Nem is múltak - el semmit, a'
mit a' Haza a' háládatos Fiaktól, a' Feje-
delem a' hív Jobbágyoktól, az Ősi Erkölt
az Unokákra is fedhetetlenül által szállott
hazai érzéstől várhatott vagy megkivanha-
tott. Még ugyan szám és név szerént nem
tudhattuk - meg ennek a' Nemes Vármegyé-
nek oblatumát, rövid idő alatt azonban
szolgálni fogunk ezeknek tellyes tudósítá-
sával. — Reménleni lehet azonba, hogy
ha más Nemes Megyék is hasonló hazafi
áldozatokat hoznak a' Haza' Oltárára, olyan
nevezetes subsidium fog Erdélyből egybe
gyűlni, a' mellynek mássát a' régi időkben
fel nem töláljuk.

T u d ó s í t á s.

Alább írt kívánja tudtára adni a' Nagy
érdemű közönségnek, hogy ő eddigtsak a'
maga házánál fojtatván a' Könyvel való ke-
reskedést, sokan arról semmit se tudtak:
most pedig a' Bika vendégfogadóval által-
ellenben Ns. Lázár Péter Ur házánál Könyv-
áruló bóltot nyitván, ott nem csak köny-
vekkal, hanem mindenféle íráshoz tarto-
zó eszközökkel is mindennek illendő árron
fog szolgálni.

Debretzenben, Jul. 2-dikán 1813.

Bartha István Könyváros.